

KOMENTARZ DO USTAWY

Czasami warto pójść do sądu

Uregulowania ustawy o VAT nie od dziś budzą wiele sporów pomiędzy podatnikami a organami podatkowymi. Dzieje się tak zwłaszcza na styku prawa polskiego i europejskiego. Na szczęście pozostają jeszcze sądy, które często w takich przypadkach orzekają na korzyść podatników.

Przykłady różnego rozumienia przepisów ustawy o VAT, zwłaszcza w zakresie niezgodności przepisów polskiego prawa podatkowego z prawem unijnym, można mnożyć. Bogatej literatury i wielu komentarzy doczekała się akcyza na samochody i energię, a także problem odliczenia VAT od samochodów osobowych i paliwa. Gorące spory (do wyroku NSA z marca tego roku) budziło zagadnienie tzw. nieodpłatnych wydań. Także prawo do odliczenia VAT od wydatków niestanowiących kosztów uzyskania przychodów jeszcze do niedawna wzbudzało wiele kontrowersji. Obecnie problem ten już nie istnieje, gdyż po wielu latach sporów oraz postępowań sędziowsko-administracyjnych sam ustawodawca doszedł do wniosku, że nie warto tego przepisu dłużej utrzymywać. Przepis zniesiono 1 grudnia 2008 r., a podatnicy zyskali prawo do odliczenia VAT naliczonego przy wydatkach na towary i usługi, które nie stanowią kosztów uzyskania przychodów. Taka pozytywna zmiana to jednak rzadkość. Dlatego też często jedynym wyjściem jest droga sądowa.

Polskie sądy zarzucane skargami podatników na niesłuszne postanowienia i decyzje organów podatkowych w wielu przypadkach dzielą stanowisko podatników. Najświeższym przykładem może być wyrok WSA w Rzeszowie ogłoszony 29 czerwca 2009 r. Dotyczył on właśnie wspomnianej kwestii prawa do odliczenia VAT od wydatków niestanowiących kosztów

podatkowych. Sąd przychylił się do twierdzeń podatnika i odrzucił pogląd organu skarbowego, zawarty w odpowiedzi na wniosek o wydanie indywidualnej interpretacji. Mianowicie uznał, że istniejące w ustawie o VAT generalne odwołanie do przepisów ustawy o podatku dochodowym było niezgodne z przepisami unijnej dyrektywy VAT, jak też z całym systemem podatku od wartości dodanej. Naczelną bowiem zasadą tego podatku jest neutralność. Oznacza to, że podmiot gospodarczy nie może ponosić ciężaru ekonomicznego tego podatku, gdyż ideą VAT jest opodatkowanie konsumpcji, nie zaś biznesu.

Opisane przykłady nabierają szczególnego znaczenia w czasach spowolnienia gospodarczego. Po pierwsze, podatnicy powinni przeanalizować, czy dokonywane przez nich w ciągu kilku ostatnich lat transakcje dają im prawo do pomniejszenia zobowiązań w zakresie VAT. W niektórych przypadkach korekta rozliczeń na pewno przyniesie wymierne korzyści ekonomiczne. Po drugie, płynnie z nich wskazówka, że w wielu przypadkach warto zdecydować się na drogę sądową. Często bowiem to nie organ podatkowy ma rację, ale podatnik. Taka prawidłowość jest dodatnio skorelowana z kryzysem ekonomicznym. W trudnych czasach organy podatkowe bowiem niejako na siłę szukają źródła dodatkowych dochodów, by załatać dziurę budżetową. W tym celu mogą więc dokonywać probudżetowych interpretacji przepisów. ■

ARTUR CMOCH
doradca podatkowy,
wspólnik w Kancelarii
Prawnej Grynhoff
Woźny Maliński

(EM)